

Atodiad 5 Enw'r ymgynghoriad: Lleihau'r capasiti ar gapasiti ALC

Gohebiaeth wedi'i golygu

	Ymholiad/sylw	Gweithred wyd
1	<p>A yw'n gywilydd llwyr eich bod chi'n cau ysgol berffaith dda. Mae rhai o'r plant hyn yn mynd i fod yn cerdded dros o leiaf filltir i'r ysgol bob dydd mor flinedig cyn hyd yn oed ddechrau diwrnod llawn gwersi, byddant hefyd yn mynd i'r ysgol yn gwlyb y rhan fwyaf o ddyddiau yna bydd yr ysgol yn cwyno bod plant yn cael gormod o amser i ffwrdd oherwydd salwch.</p> <p>Byddwn wrth fy modd yn gwybod beth rydych chi'n defnyddio ein treth gyngor ar ei gyfer. Yn bendant nid yw'n cael ei ddefnyddio ar ffyrdd. Mae goleuadau stryd yn cael eu diffodd am hanner nos felly nid yw yno. Dim ond bob 3 wythnos y casglir sbwriel felly nid yw yno chwaith. Prin unrhyw lanhawyr strydoedd. Llai a llai o heddlu felly rydych chi'n arbed arian yno. Mae'r rhan fwyaf o staff swyddfa'r cyngor yn gweithio gartref, felly nid oes angen goleuadau neu wresogi unrhyw swyddfeydd. Nawr rydych chi'n mynd i gau ysgol oherwydd nad oes digon o blant yn mynd yno ond mae gennych arian i adeiladu mwy o dai. Ydych chi'n sylweddoli mewn gwirionedd bod 120 wedi'i arllwys rhwng 2 ysgol yn 60 ychwanegol fesul ysgol. Mae 6 prif flynedd ym mhob ysgol yn golygu 10 plentyn ychwanegol ym mhob dosbarth, felly yn hytrach na 20/30 o blant fesul dosbarth mae'n mynd i fod yn 30/40 fesul dosbarth, yn y bôn yn orlenwi. Plant yw ein dyfodol a dyma sut maen nhw'n cael eu trin!</p>	Wedi'i gofnodi
2	<p>Ymateb i'r Ymgynghoriad Cynnig i leihau capasiti a chau campws Roseheyworth Road Cymuned Ddysgu Abertyleri</p> <p>1. Cyflwyniad</p> <p>Rydym yn croesawu'r cyfle i ymateb i'r ymgynghoriad ynglŷn â'r cynnig i leihau capasiti corfforol Cymuned Ddysgu Abertyleri (ALC) drwy gau Campws Heol Roseheyworth ac ailddosbarthu disgyblion ar draws y campysau sy'n weddill.</p> <p>Cydnabyddir bod yn rhaid i'r awdurdod lleol ystyried ffactorau fel rholiau sy'n gostwng, capasiti dros ben a chynaliadwyedd ystadau. Fodd bynnag, rhaid i benderfyniadau ynghylch ad-drefnu darpariaeth addysgol hefyd roi pwysau priodol i:</p> <ul style="list-style-type: none"> • safonau addysgol • Mynediad cymunedol i addysg • Amddifadedd ac anghydraddoldeb • lles a phresenoldeb disgyblion • cyfleoedd bywyd hirdymor i blant. <p>Mae'r ymateb hwn yn adolygu'r cynnig yn erbyn tystiolaeth a gynhwysir yn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Adroddiad Arolygu Estyn (Mawrth 2025) 	Wedi'i gofnodi

- Adolygiad thematig Estyn o Ysgolion Pob Oed yng Nghymru
- Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru 2025
- y ddogfen ymgynghori ei hun.

2. Cyd-destun Addysgol – Canfyddiadau gan Estyn

Mae arolygiad Estyn (Mawrth 2025) yn nodi bod Cymuned Ddysgu Abertyleri yn darparu: Cryfderau

- Amgylchedd gofalgwr a chynhwysol
- Perthnasoedd cadarnhaol rhwng staff a disgyblion
- Cymorth gofal bugeiliol a lles cryf
- Gwell presenoldeb a gwaith effeithiol i leihau absenoldeb parhaus
- Cymorth effeithiol i ddysgwyr sy'n agored i niwed a'r rhai sydd ag ADY
- Partneriaeth gadarnhaol gweithio gydag asiantaethau allanol (gan nodi bod ymgysylltu â grwpiau cymunedol lleol yn parhau i fod yn gyfyngedig)

Mae'r cryfderau hyn yn dangos bod gan yr ysgol sylfeini cryf o ran lles, cynhwysiant.

Yn bwysig, mae Estyn yn nodi'r prif feysydd i'w gwella fel:

- cysondeb mewn ansawdd addysgu
- Gwella her i ddisgyblion
- datblygu llythrennedd a rhifedd ar draws y cwricwlwm
- cryfhau cynllunio a monitro gwella
- gwella'r ddarpariaeth Gymraeg yn yr ysgol uchaf.

Mae'r materion hyn yn ymwneud yn bennaf ag ymarfer addysgu a phrosesau arweinyddiaeth, yn hytrach na chyfluniad ystadau ffisegol safleoedd yr ysgol.

Felly, byddai'r ymgynghoriad yn elwa o ddangos tystiolaeth glir y bydd cau campws yn mynd i'r afael yn uniongyrchol â'r materion addysgol penodol a nodwyd gan Estyn.

Ar hyn o bryd, nid yw'r cysylltiad achosol hwnnw'n cael ei dystiolaeth yn glir.

3. Tystiolaeth o Adolygiad Ysgolion Pob Oed Estyn

Mae adolygiad cenedlaethol Estyn o ysgolion pob oed yng Nghymru yn tynnu sylw at sawl pwynt allweddol:

Mae ysgolion pob oed llwyddiannus fel arfer yn elwa o:

- pontio llyfnach rhwng cyfnodau
- Lles cryf a systemau bugeiliol
- rhannu arbenigedd yn effeithiol ar draws cyfnodau cynradd ac uwchradd
- dilyniant cwricwlwm cyson.

Fodd bynnag, mae Estyn hefyd yn nodi bod llawer o ysgolion pob oed yn gweithredu ar draws sawl safle, weithiau sawl milltir oddi wrth ei gilydd.

Mae llwyddiant y trefniadau hyn yn dibynnu'n bennaf ar:

- arweinyddiaeth gref
- strwythurau sefydliadol clir
- cyfathrebu effeithiol ar draws camau
- arfer proffesiynol a rennir.

Er bod y dystiolaeth hon yn awgrymu nad yw strwythur aml-safle ynddo'i hun yn gynhenid broblematic, mae newidiadau parhaus ar lefel arweinyddiaeth ac ymgysylltu cymunedol cyfyngedig wedi cyfrannu at ymdeimlad o ddiffyg ymddiriedaeth neu ddiffyg ymddieithrio gan sectorau o'r gymuned.

4. Amddifadedd a Chyd-destun Cymunedol

Mae Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru (MALIC) yn tynnu sylw at y ffaith bod Blaenau Gwent yn cynnwys rhai o'r cymunedau mwyaf difreintiedig yng Nghymru, gyda heriau sylweddol yn ymwneud â:

- Addysg
- cyflogaeth
- incwm
- lechyd
- mynediad at wasanaethau.

Mae Roseheyworth yn gorwedd o fewn Ardal Uwch-Allbwn Isaf MALIC (LSOA) sy'n profi pwysau amddifadedd.

Mae dangosyddion amddifadedd addysgol o fewn MALIC yn cynnwys:

- Cyrhaeddiad Cyfnod Allweddol 4
- absenoldeb parhaus
- dilyniant i addysg, cyflogaeth neu hyfforddiant.

Mae'r cyd-destun hwn yn bwysig oherwydd bod ymchwil yn dangos yn gyson bod agosrwydd at ddarpariaeth addysgol, ymgysylltu â'r gymuned a pherthnasoedd cryf rhwng teulu ac ysgol yn chwarae rhan hanfodol wrth wella presenoldeb a chyfleoedd bywyd mewn cymunedau difreintiedig.

Mae arolygiad Estyn eisoes yn cydnabod bod ALC wedi gwneud cynnydd sylweddol o ran gwella presenoldeb, gyda lleihau absenoldeb parhaus yn gysylltiedig â chymorth teuluol wedi'i dargedu a pherthnasoedd bugeiliol cryf.

Felly, dylid ystyried effaith bosibl tynnu campws mewn ardal ddifreintiedig yn ofalus, gan y gallai effeithio:

- Patrymau presenoldeb
- ymgysylltu â rhieni
- Mynediad i'r blynyddoedd cynnar

- Ymddiriedaeth gymunedol mewn darpariaeth addysg.

5. Ystyried y Cynnig

Mae'r ymgynghoriad yn pwysleisio sawl pwynt ar gyfer y cynnig:

- gostyngiad yn nifer y disgyblion
- capasiti dros ben
- costau cynnal a chadw ôl-groniad
- cynaliadwyedd yr ystâd
- crynodiad staff ar draws llai o gampws.

Er bod y rhain yn ystyriaethau dilys, mae'n bwysig sicrhau nad yw rhesymoli ystadau yn tanseilio canlyniadau addysgol neu gymdeithasol yn anfwriadol.

Byddai'r cynnig yn elwa o ddarparu tystiolaeth gryfach ar:

- Sut y bydd aiddosbarthu disgyblion yn effeithio ar batrymau presenoldeb
- Trafnidiaeth a goblygiadau diogelu i ddisgyblion iau
- yr effaith ar ymgysylltu â theuluoedd
- yr effaith bosibl ar ddysgwyr sy'n agored i niwed
- a yw canlyniadau addysgol yn gwella ar ôl cau campws tebyg mewn mannau eraill.

Heb y dystiolaeth hon, mae'n anodd dod i'r casgliad mai cau yw'r ateb mwyaf effeithiol.

6. Opsiynau Amgen sy'n werth eu hystyried

Cyn cwblhau penderfyniad, gall fod yn fuddiol archwilio modelau sefydliadol amgen sy'n cadw darpariaeth addysgol tra'n dal i fynd i'r afael â phryderon effeithlonrwydd.

Opsiwn 1 – Model addysgol fesul cam ar draws tri safle

Gellid ystyried model tri cham strwythuredig:

Campws Roseheyworth Blynyddoedd Cynnar / Meithrin / Derbynfa

Stryd Tyleri Ysgol Isaf

Campws Uwchradd Ysgol Uchaf

Campws Six Bells Canolfan Hyfforddiant Galwedigaethol Ôl-16 neu ddarpariaeth ADY uwch

Gallai'r dull hwn:

- cynnal mynediad blynyddoedd cynnar mewn cymuned ddifreintiedig
- cryfhau arweinyddiaeth benodol
- cefnogi dilyniant llyfnach ar draws camau
- cadw ymgysylltiad cymunedol wrth resymoli'r ddarpariaeth.
- Cynnig opsiynau arbenigol sy'n diwallu anghenion a nodwyd yn y gymuned

Opsiwn 2 – Roseheyworth fel Hwb Teulu a Blynyddoedd Cynnar yn ymestyn meini prawf y dalgylch

Yn hytrach na chau'n llawn, gallai Roseheyworth weithredu fel darpariaeth arbenigol ar gyfer:

- meithrin a blynyddoedd cynnar
- Rhaglenni Ymgysylltu â Theuluoedd
- cymorth ymyrraeth presenoldeb
- ADY a darpariaeth meithrin
- gwasanaethau dysgu cymunedol.

Byddai hyn yn cyd-fynd â darpariaeth gryfaf yr ysgol mewn lles a chefnogaeth ac yn cynnig ffyrdd o ail-ffurfweddu pwysau ariannol.

Opsiwn 3 – Dull Adolygu Graddol

Yn hytrach nag ymrwymo ar unwaith i gau erbyn 2027, Gallai'r awdurdod fabwysiadu dull sy'n seiliedig ar adolygiad defnyddio'r dysgu o'r cynnwrf o agor y model 3-16, gan gysylltu penderfyniadau â:

- Rhagolygon Rhestr Disgyblion
- data presenoldeb
- Canlyniadau monitro Estyn
- tystiolaeth ymgysylltu â'r gymuned.

Byddai hyn yn sicrhau bod y penderfyniad yn cefnogi gwella ysgolion yn hytrach na chreu aflonyddwch ychwanegol yn ystod cyfnod gwella.

7. Aliniad â'r Weledigaeth ar gyfer Addysg

Mae Gweledigaeth Blaenau Gwent ar gyfer Addysg yn nodi:

"Grymuso ein cymunedau i fod yn ddysgwyr gydol oes uchelgeisiol, moesegol sy'n byw bywydau llawn ac iach."

Ar gyfer cymunedau sy'n profi amddifadedd, mae grymuso yn gofyn:

- darpariaeth addysg leol hygyrch
- perthnasoedd cryf rhwng teulu ac ysgol
- cymorth cynhwysol i ddysgwyr sy'n agored i niwed.

Dylai unrhyw ad-drefnu sicrhau bod mynediad addysgol ac ymgysylltu â'r gymuned yn parhau i fod yn ystyriaethau canolog, ochr yn ochr ag effeithlonrwydd ystadau.

8. Casgliad

Mae'r ymgynghoriad yn nodi pwysau cyfreithlon sy'n ymwneud â rholiau sy'n cwmpo a chynaliadwyedd ystadau. Fodd bynnag, mae'r dystiolaeth yn awgrymu bod:

- mae'r heriau addysgol allweddol a nodwyd gan Estyn yn ymwneud ag addysgu ac arweinyddiaeth yn hytrach na chyfluniad campws

	<ul style="list-style-type: none"> • Nodweddion cryfaf ALC yw presenoldeb, cefnogaeth lles a pherthnasoedd cymunedol • Mae Roseheyworth yn gwasanaethu ardal sy'n profi pwysau amddifadedd • Gall ysgolion pob oedran aml-safle weithredu'n llwyddiannus pan fo strwythurau sefydliadol yn gryf ac yn elwa o gyfnodau estynedig o sefydlogrwydd. <p>Am y rhesymau hyn, byddai'n briodol i'r awdurdod:</p> <ul style="list-style-type: none"> • asesu'n llawn effaith addysgol a chymunedol cau Roseheyworth • ystyried modelau sefydliadol amgen • sicrhau bod penderfyniadau yn cefnogi gwella ysgolion yn hytrach na chanolbwyntio'n bennaf ar resymoli ystadau. <p>Bydd dull cytbwys sy'n ystyried canlyniadau addysgol ac anghenion cymunedol yn cefnogi'r uchelgais o alluogi plant a phobl ifanc yn Abertyleri i gyflawni eu potensial llawn.</p>	
3	<div data-bbox="203 730 383 922" data-label="Image"> </div> <p data-bbox="405 722 1290 794" style="text-align: center;">THE COMMUNITY COUNCIL OF ABERTILLERY & LLANMILLETH CYNGOR CYMUNED ABERTYLERI A LLANILLEDD</p> <p data-bbox="517 836 1106 895" style="text-align: center;"><u>E-mail: clerk@abertilleryandllanmilleth-wcc.gov.uk</u> Telephone 01495 217323</p> <div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div data-bbox="181 971 613 1056" data-label="Text"> <p>Council Offices, Mitre Street, Abertillery, Blaenau Gwent. NP13 1AE.</p> </div> <div data-bbox="1021 971 1447 1056" data-label="Text"> <p>Swyddfa'r Cyngor, Stryd Meitre, Abertyleri, Blaenau Gwent. NP13 1AE.</p> </div> </div> <p data-bbox="159 1134 1574 1198">Cynhaliodd y Cyngor Cymuned gyfarfod anghyffredin ddydd Mercher 18 Mawrth i drafod y bwriad i gau ysgol Roseheyworth ac ymateb y Cyngor i'r cynnig hwnnw.</p> <p data-bbox="159 1238 1738 1485">Gyda rhywfaint o siom mae'r Cyngor wedi clywed am y cynnig hwn, o ystyried y cyflwr gwael presennol o addysg yn ein hardal a'r holl fynegeion sy'n dangos bod Blaenau Gwent yn agos at y gwaelod yn genedlaethol o ran cyflawniad addysgol. Rydym hefyd yn pryderu na chafodd y Cyngor Cymunedol rhan or sgwrs o amgylch ein hysgolion yn gynnar. Rydym wedi clywed llawer yn ddiweddar am yr angen i weithio mewn partneriaeth, ond mae'n ymddangos unwaith eto nad ydym wedi bod yn rhan o'r broses. Rydych naill ai'n ein trin fel partneriaid ac fel oedolion neu ddim. Nid yw'r math hwn o weithredu yn gwneud dim i dorri'r amheuaeth gyffredinol y mae hynny wedi'i adeiladu ynglŷn â'r defnydd o'r Siarter a'r "Fargen"</p>	Wedi'i gofnodi

Rydym yn ymwybodol o'r anawsterau ariannol y mae llawer o awdurdodau lleol yn eu hwynebu a bod yn rhaid gwneud rhai penderfyniadau anodd ond mae'r Cyngor Cymunedol yn teimlo bod y cynnig hwn yn gwrthwynebu'n uniongyrchol egwyddorion Marmot, yn enwedig "Rhowch y dechrau gorau mewn bywyd i bob plentyn", y mae'r Cyngor wedi bod yn ei gefnogi wrth werthu "Y Fargen".

Rydym yn teimlo y dylai fod gwell buddsoddiad yn hytrach na thoriadau i addysg a'r cynnig hwn yn byr-dymor i stwffio bwlc ariannol cyfredol heb ystyried y costau cymdeithasol ac ariannol y bydd hyn yn arwain at 5 neu 10 mlynedd i lawr y llinell a waeth beth fo'r effeithiau niweidiol uniongyrchol i blant a'u teuluoedd.

Mae sawl peth yr hoffwn i chi eu nodi, a byddem yn falch o glywed eich ymateb:

1. Rydym yn siomedig bod y cau yn benderfyniad cyllidebol yn unig ac nad yw'n ystyried ansawdd anghenion addysgol y Plant yn llawn.
2. Mae astudiaethau wedi dangos bod maint dosbarthiadau llai yn cael effaith fuddiol ar gyrhaeddiad, er ei fod yn fach. Bydd cau'r ysgol yn arwain at fwy o ddosbarthiadau mewn mannau eraill yn ardal ALC.
3. Yn unol â phwynt 2, gallai ymagwedd fwy strategol at ddalgyloedd ddarparu maint dosbarthiadau llai yn hawdd i sicrhau bod gan ein plant sylfaen well ar gyfer eu dysgu yn y dyfodol.
4. 30 yw'r uchafswm statudol ar gyfer dosbarth cynradd. Gyda dros 150 o blant yn cael eu hychwanegu at y 2 ysgol sy'n weddill, bydd maint dosbarthiadau yn agos at neu'n uwch na'r uchafswm hwn (ac eithrio niferoedd mewn coridorau).
5. Er cymhariaeth, y gymhareb disgybl athro ar gyfartaledd yng Nghymru yw 1 athro i 21.4 o blant.
6. Maint dosbarthiadau cyfartalog yng Nghymru yw 24.7 Babanod a 26.1 lau. Yn sicr, os yw plant Blaenau Gwent am wella, mae angen maint dosbarthiadau islaw'r Cyfartaledd Cenedlaethol arnynt i roi sylfaen gryfach ar gyfer dysgu oherwydd cyrhaeddiad addysgol presennol ym Mlaenau Gwent.
7. Cymru sydd â'r lefelau cyrhaeddiad isaf o holl genhedloedd y DU yn y tablau PISA. Nid yw'r cynnig hwn yn gwneud unrhyw beth i fynd i'r afael â'r mater hwn.
8. Rhwng 2024 a 2025, collodd Cymru 567 o Athrawon Cyfwerth ag Amser Llawn a 785 o Weithwyr Cymorth Cyfwerth ag Amser Llawn. Yn sicr, ni all y duedd hon barhau gyda chanlyniadau PISA a chanlyniadau Blaenau Gwent ar Gyrhaeddiad Addysgol.
9. Mae canlyniadau addysgol ym Mlaenau Gwent ymhlith y gwaethaf yng Nghymru! Graddau A* i A mewn TGAU yn yr awdurdod sy'n perfformio orau yng Nghymru yw 29.1%. Mewn cyferbyniad llwyr ym Mlaenau Gwent mae'n 11.5% a hyd yn oed ar raddau A* i C yr uchaf yw 73.3% o'i gymharu â 56.6% siomedig ym Mlaenau Gwent.
10. Mae trafndiaeth yn fater mawr yn y maes hwn. Mae safleoedd ysgolion yn cael eu logio yn rheolaidd yn y boreau ac ar ddiwedd yr ysgol gyda mwy o gerbydau nag y gall ffyrdd yr ardal eu rheoli. Bydd hyn ond yn ychwanegu at y problemau yn Stryd Tillery a Six Bells. Ni fyddai'r naill safle na'r llall, o ystyried y tagfeydd, yn gallu darparu ar gyfer unrhyw fath o drafndiaeth bws gan fod mynediad i'r ddau safle yn gyfyngedig iawn.
11. Fodd bynnag, os nad oes cludiant yn cael ei ddarparu, bydd gennym blant mor ifanc â 4 oed yn gorfod cerdded dros filltir i

	<p>gyrraedd y naill neu'r llall o'r safleoedd sy'n weddill. Ni all hyn fod y ffordd orau iddynt ddechrau'r diwrnod os ydynt yn cael mynediad i'w haddysg wedi blino o'r ymdrech. Oes gennych chi ffigurau ar nifer a grwpiau oedran y plant a fydd yn gorfod cerdded i ysgolion?</p> <p>12. Bydd mynediad i glybiau a gweithgareddau cyn ac ar ôl ysgol yn cael ei gyfyngu gan argaeledd (neu ddiffyg) rhieni i ddarparu cludiant ar wahanol adegau, ac os disgwylir i blant gerdded, bydd hyn yn gwneud eu diwrnod ysgol yn hynod hir ac yn flinedig.</p> <p>13. Yr unig ddewis arall i hyn yw hyd yn oed yn fwy pryderus mewn ardal o Flaenau Gwent gydag un o'r ardaloedd mwyaf difreintiedig yn ariannol yn gorfod talu am dacsis neu bws ar gost o oddeutu £6 a £10 bob ffordd y dydd.</p> <p>14. Yn amlwg, nid yw ystyriaeth bersonol i'r myfyrwyr yn Roseheyworth yn ffactor yma o ran yr Awdurdod. Byddai'r plant yn cael llawer o'u grwpiau cyfeillgarwch wedi'u rhannu, colli manau gwyrdd yn sylweddol ar gyfer eu hamdden ac amser rhydd, problemau cyrchu darpariaeth allgyrsiol a gweithio coridor sydd, o leiaf un o'r safleoedd sy'n weddill, eisoes yn cael ei or-ddefnyddio'n sylweddol.</p> <p>15. Ystyriaeth fawr arall yw anghenion plant ag ADY a/neu ag IDP. Bydd yr aflonyddwch i'r plant hyn yn enfawr a gallai hyd yn oed adael plant yn teimlo'n methu mynychu'r ysgol oherwydd lefel yr aflonyddwch i'r arferion maen nhw'n dibynnu arnynt i ymdopi â'r sefyllfa addysgol.</p> <p>16. Yn olaf, fel mân awdurdod y dylid rhoi llawer mwy o wybodaeth, os ydym wir i gael ein hystyried yn rhan o'r 'Fargen' yma ym Mlaenau Gwent, mae angen anfon set lawn o fanylion ariannol atom ochr yn ochr â set lawn o oblygiadau personol ac addysgol i'n plant hefyd, adroddiad llawn ar yr effaith myfyrwyr a'r gymuned y bydd y cau hwn yn ei chael ar ein hardal.</p> <p>17. Mae'r cynnig yn rhoi'r niferoedd ar gyfer plant o oedran ysgol yn unig; nid yw wedi cynnwys nifer y plant Meithrin a Derbyn a fyddai wedi llifo drwodd i ysgol Roseheyworth yn ystod y blynyddoedd nesaf.</p> <p>18. a allwch roi gwybod i ni pa gynigion eraill a ystyriwyd yn ardal Blaenau Gwent i wneud am y diffyg yn y gyllideb?</p> <p>19. Roeddem yn synnu gweld bod 13 o uwch staff yng nghymuned Dysgu Abertyleri wedi cyflogau cyfunol o £1.1 miliwn, felly a allwch nodi lle mae'r strwythur rheoli hwn yn helpu i addysgu ein plant ac a yw'r un strwythur rheoli trwm uchaf hwn wedi'i ddyblygu ar draws ysgolion eraill yn ardal Blaenau Gwent?</p> <p>Cc: Steve Thomas (Arweinydd Cyngor Blaenau Gwent) Dave Leech (Dirprwy Brif Swyddog Gweithredol Cyngor Blaenau Gwent)</p> <p>Josh Rawcliffe Cadeirydd y Cyngor</p> <p>Steve Edwards Clerc y Cyngor</p>	
4	<p>Annwyl Ysgolion BGCBC yr 21ain Ganrif, Gobeithio y bydd hyn yn dod i chi'n dda?</p> <p>Nid wyf yn cefnogi'r cynnig i gau Ysgol Rosehayworth</p>	Wedi'i gofnodi

	<p>Rwy'n gyn-wirfoddolwr "Cyfaill yr Ystafell Ddosbarth" a byddwn yn helpu ein disgyblion yn rheolaidd gyda'u darllen ac ysgrifennu, mae ein hysgolion lleol, disgyblion, athrawon a staff cymorth i gyd yn wych ac yn glod i'n cymuned.</p> <p>Nid wyf yn cefnogi cau Ysgol Rosehayworth, mae llawer o'r disgyblion yn cael anawsterau dysgu ychwanegol ac mae gan rai Gynlluniau Datblygu Unigol, fel plentyn sydd wedi tyfu i fyny gyda thrawma rwy'n ymwybodol iawn o'r effaith niweidiol rwy'n teimlo sy'n mynd i gael ei orfodi ar ein disgyblion mwyaf agored i niwed.</p> <p>Rwy'n teimlo y byddai nawr yn gyfle gwych i wneud rhywbeth gwahanol, peidio â gwneud yr un peth a gwastraffu arian a chael yr un canlyniadau</p> <p>Sut gall y 13 cyflog uchaf fod dros £1,000,000 y flwyddyn? A fyddai'n well lleihau'r gyflogres uchaf a defnyddio'r arbedion i redeg a chynnal gwell Cymuned Ddysgu Abertyleri?</p> <p>Rwy'n gyn-swyddog Recriwtio a hyfforddi, gweithiais gydag Awdurdod Datblygu Cymru a darparwyr gwasanaethau addysg fel BBC Addysg a NACRO a helpais i ddod â busnesau Japaneaidd, Americanaidd a rhyngwladol i'n hardal.</p> <p>Pam nad ydym wedi cael y cysylltiadau rhyngwladol hyn yn ein hysgolion? Rwy'n credu y byddai hyn yn annog dinasyddion gwell ac yn dod â chyflogaeth a chysylltiadau rhyngwladol mawr eu hangen i'n cymuned?</p> <p>Roeddwn hefyd yn gweithio ar y gyfres beilot o The Biz (ffau dreigiau) gyda'r WDA, Llywodraeth Cymru a BBC Cymru, a fyddai'n wych i gysylltu hyn â Rhaglen Entrepreneuriaidd Ysgol Rosehayworth?</p> <p>Mae gen i ddogfennau ac adroddiadau am Gymuned Ddysgu Abertyleri a sut y gellid gwella pethau wrth symud ymlaen, rwy'n hapus i gael cyfarfod i'w drafod.</p> <p>Os bydd ALC yn mynd yn ôl ni fydd yn edrych yn dda i chi.</p> <p>Rwyf hefyd wedi dechrau yn ôl Academi Ffilm Abertyleri a gafodd noson lwyddiannus iawn yn y Met, byddai'n wych i roi ffilm at ei gilydd a chysylltu â'r BBC i ddangos yr holl waith cadarnhaol sy'n cael ei wneud yn Abertyleri?</p> <p>Rwy'n edrych ymlaen yn fawr at eich ymateb</p>	
5	<p>Ymateb i ymgynghoriad ysgol ar y cynnig i leihau capasiti yng Nghymuned Ddysgu Abertyleri – Cyfnod Cynradd</p> <p>1. Meintiau Dosbarthiadau a Rheoli Capasiti</p> <p>Os bydd y bwriad i gau Campws Heol Roseheyworth yn fynd yn ei flaen, mae angen eglurhad pellach ynghylch maint y dosbarthiadau disgwylidig ar gyfer pob grŵp blwyddyn ar Gampws Six Bells a Champws Stryd Tillery.</p> <p>Er bod y ddogfen ymgynghori yn cadarnhau y gellir cynrychioli pob disgybl o fewn y ddau gampws cynradd sy'n weddill, nid yw'n esbonio sut y bydd maint dosbarthiadau yn cael eu rheoli, ac nid yw'n darparu sicrwydd penodol y bydd maint dosbarthiadau yn aros</p>	

o fewn yr uchafswm statudol o 30 o ddisgyblion fesul dosbarth. Mae'r hepgoriad hwn yn arbennig o arwyddocaol o ystyried yr effaith bosibl ar ansawdd addysgu, gallu staffio, a lles disgyblion.

Rhaid i sicrwydd clir ac eglur ar derfynau maint dosbarth fod yn rhan o'r broses benderfynu. Yn ogystal, dylai'r ymgynghoriad ddarparu gwybodaeth fanwl sy'n mynd i'r afael â'r canlynol:

Beth yw'r maint dosbarthiadau a ragwelir ar gampysau Six Bells a Stryd Tillery ar ôl aiddosbarthu disgyblion?

A fydd nifer y dosbarthiadau cymysg yn cynyddu o ganlyniad i'r cynnig?

Sut bydd disgyblion ychwanegol yn effeithio ar lwyth gwaith athrawon, rheoli ystafell dodosbarth, ac argaeledd cynorthwyyr addysgu?

A fydd cymorth arbenigol, gan gynnwys darpariaeth Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY/AAA) a chymorth bugeiliol, yn cael ei gynnal ar y lefelau presennol, neu ei leihau?

Beth yw perfformiad addysgol presennol pob campws, a sut y rhagwelir y gall hyn newid yn dilyn ad-drefnu?

Heb y wybodaeth hon, nid yw rhieni a rhanddeiliaidau'n gallu asesu'n briodol a ellir gweithredu'r cynnig heb niweidio safonau addysgol, capasiti staff, neu gymorth i ddysgwyr.

2. Darpariaeth Meithrin a Chapasiti Blynyddoedd Cynnar

Mae'r ymgynghoriad hefyd yn methu ag ystyried yn ddigonol yr effaith ar ddarpariaeth meithrin ar draws y campysau cynradd. Er y cydnabyddir bod yr ymgynghoriad yn ymwneud yn ffurfiol â disgyblion oedran ysgol statudol (Derbyn i Flwyddyn 6), mae'r ddarpariaeth feithrin yn rhan annatod o Gymuned Ddysgu Abertyleri ac ni ellir ei wahanu'n realistig oddi wrth gynllunio capasiti a seilwaith ehangach.

Bydd plant a fyddai wedi mynychu meithrinfa Campws Heol Roseheyworth yn dal i fod angen darpariaeth blynyddoedd cynnar hygyrch a phriodol pe bai'r cau yn mynd ymlaen. Fodd bynnag, nid yw'r ymgynghoriad yn dangos sut y byddai plant meithrin yn cael eu lletya yn ddiogel neu'n gynaliadwy ar y campysau sy'n weddill.

Yn benodol, mae diffyg gwybodaeth ynglŷn:

- Niferoedd meithrin disgwylidig ar gampysau Six Bells a Stryd Tillery.
- A oes digon o le ffisegol i ddarparu ar gyfer disgyblion meithrin ychwanegol.
- A yw lefelau staffio ac adnoddau blynyddoedd cynnar yn ddigonol i amsugno galw ychwanegol.

Mae'r wybodaeth hon yn hanfodol i sicrhau parhad y ddarpariaeth blynyddoedd cynnar ac i roi hyder i rieni bod pwysau capasiti yn cael eu rheoli'n gyfrifol ac yn gynaliadwy ar draws pob grŵp oedran, nid disgyblion statudol yn unig.

3. Capasiti, Seilwaith, a Buddsoddiad Cyfalaf

Pe bai cau Campws Stryd Roseheyworth yn mynd ymlaen, nid yw'r ymgynghoriad yn esbonio'n ddigonol sut y bydd capasiti a seilwaith campysau Six Bells a Stryd Tillery yn cael eu heffeithio.

Yn benodol, mae angen eglurhad ar:

- P'un a fydd angen ystafelloedd dosbarth dros dro neu ystafelloedd dosbarth ychwanegol;
- A yw'r cyfleusterau presennol (toiledau, ardaloedd bwyta, meysydd chwarae a gofod cylchrediad) yn ddigonol ar gyfer cynyddu nifer y disgyblion;
- Sut y bydd trefniadau bwyta yn cael eu hehangu neu eu had-drefnu i ddarparu ar gyfer disgyblion ychwanegol heb leihau ansawdd na chynyddu risgiau goruchwyllo;
- Pa waith buddsoddi neu gyfalaf sydd wedi'i gynllunio ar y campysau derbyn i gefnogi'r galw cynyddol.

Mae absenoldeb y wybodaeth hon yn ei gwneud hi'n anodd asesu a yw'r cynnig yn ymarferol gyflawnadwy heb roi straen gormodol ar gyfleusterau sydd eisoes yn cael eu defnyddio.

4. Llwybrau Diogel, Hygyrchedd, a Theithio gan Ddysgwyr

Mae'r ymgynghoriad yn nodi y bydd rhieni'n rhydd i ddewis a yw eu plentyn yn mynychu Campws Six Bells neu Gampws Stryd Tillery. Fodd bynnag, nid yw'n nodi, asesu, nac yn tystiolaeth o lwybrau cerdded diogel i'r naill safle neu'r llall.

Mae pryder arbennig i ddisgyblion sy'n mynychu Campws Six Bells sy'n byw i'r gogledd o Heol y Gorsaf, lle byddai'n ofynnol i blant ifanc groesi ffyrdd prysur a thrafod cyffordd gymhleth. Heb asesiad ffurfiol o lwybrau cerdded diogel a mesurau lliniaru wedi'u nodi'n glir (megis croesfannau dan reolaeth, tawelu traffig, neu groesfannau dan oruchwyliaeth), mae'n anodd gweld sut y gellir dewis rhieni fod yn ystyrlon neu'n ddiogel.

Lle na ellir dangos llwybr cerdded diogel yn glir, dylid darparu cludiant cartref i'r ysgol i ddisgyblion sy'n mynychu'r campws hwnnw. Dylid mynd i'r afael â'r mater hwn yn uniongyrchol o fewn yr ymgynghoriad, yn hytrach na rhagdybio.

5. Cymhwysedd Trafnidiaeth ac Ecwiti

Mae'r ymgynghoriad yn tynnu sylw at y bydd cludiant cartref i'r ysgol yn gyffredinol yn cael ei ystyried yn gyffredinol dim ond lle mae pellter cerdded yn fwy na 1.5 milltir. Er bod y maeni prawf hwn yn cael ei nodi, mae'r ymgynghoriad ei hun yn cydnabod bod nifer sylweddol o ddisgyblion sy'n mynychu Campws Heol Roseheyworth yn byw o fewn ward Cwmtylery, un o'r ardaloedd mwyaf difreintiedig yn y fwrdeistref, gyda lefelau isel o berchnogaeth ceir. Mae teuluoedd yn yr ardal hon felly yn fwy tebygol o ddibynnu ar gerdded fel eu prif ddull teithio.

Mae canllawiau ar deithio dysgwyr a theithio llesol yn gwneud yn glir nad yw pellter yn unig yn benderfynol. Rhaid ystyried ffactorau fel graddiant, diogelwch llwybrau, cymhlethdod llwybrau, ac ymdrech gorfforol - yn enwedig ar gyfer disgyblion iau - gyda'i gilydd. Gall llwybr sy'n ymddangos yn dderbyniol ar bellter yn unig fod yn dal i fod yn anaddas ar gyfer defnydd dyddiol gan gerddwyr.

Mae hyn yn arbennig o berthnasol i aelwydydd yn Arael View a'r ardal gyfagos. Er y gall y pellter cerdded i Gampws Six Bells fod o fewn y trothwy 1.5 milltir, byddai disgyblion yn wynebu taith sylweddol yn ôl i fyny, a fyddai'n arbennig o heriol i blant iau a disgyblion blynyddoedd cynnar.

Mae gofynion ffisegol llwybr o'r fath, ynghyd ag amodau tywydd ac ystyriaethau diogelwch ar y ffyrdd, yn codi pryderon am gynaliadwyedd ac effeithiau posibl ar bresenoldeb a phrydlondeb.

Yn unol â hynny, mae cymhwyso trothwy pellter llym heb ystyriaeth briodol o dopograffeg, diogelwch, a chyd-destun economaidd-gymdeithasol yn amhriodol ac yn peryglu anfantais anghymesur i deuluoedd mewn cymunedau difreintiedig.

6. Diffyg Parcio Digonol ac Effaith Priffyrdd

Mae pryder pellach yn ymwneud â diogelwch parcio a phriffyrdd o amgylch campysau Six Bells a Stryd Tillery. Mae'r ddau safle eisoes yn profi capasiti parcio annigonol ar gyfer gollwng a chasglu ar adegau brig.

Mae enghreifftiau diweddar, yn enwedig ar ddechrau'r flwyddyn academiaidd, wedi gweld trigolion Stryd Newall yn methu gadael eu heiddo oherwydd parcio palmant a mynedfeydd wedi'u blocio. Mewn rhai achosion, mae preswylwyr wedi cael oedi cyn casglu eu plant eu hunain o ganlyniad.

Mae'r mater wedi bod yn ddigon difrifol fel bod yn ofynnol i'r heddlu fynychu ar sawl achlysur yn ystod y flwyddyn academiaidd gyfredol i fonitro ymddygiad parcio ac atal arferion anniogel, gan dynnu sylw at y ffaith bod hwn yn fater diogelwch parhaus a chydnybodedig.

Er gwaethaf hyn, nid yw'r ymgynghoriad yn mynd i'r afael â sut y bydd pwysau parcio presennol yn cael eu rheoli, na sut mae'r Cyngor yn bwriadu atal y problemau hyn rhag gwaethygu os bydd disgyblion ychwanegol yn cael eu trosglwyddo i'r campysau sy'n weddill. Nid oes asesiad capasiti parcio, dim strategaeth rheoli traffig, a dim cyfeiriad at liniaru diogelwch priffyrdd.

Heb gynllun clir, mae'r cynnig yn peryglu gwaethygu tagfeydd, cynyddu gwrthdaro rhwng preswylwyr a rhieni, a thanseilio mynediad diogel i ddisgyblion.

7. Dewisiadau amgen yn lle cau

Mae'r ymgynghoriad yn cyfeirio at restr o'r opsiynau a ystyriwyd; fodd bynnag, mae angen eglurder pellach ar: Pa ddewisiadau amgen gwirioneddol i gau llawn a gafodd eu harchwilio'n llawn;

Ystyriwyd cau rhannol neu ostyngiad graddol yn fanylach;

P'un a oedd y defnydd neu rentu gofod dros ben yn cael ei archwilio;

A oedd newidiadau dalgylch yn cael eu hystyried fel offeryn rheoli galw;

	<p>Pam y gwrthodwyd yr opsiynau hyn yn y pen draw.</p> <p>Mae angen mwy o dryloywder ar werthuso'r dewisiadau amgen hyn i ddangos mai cau yw'r unig opsiwn hyfyw.</p> <p>Casgliad O ystyried y pryderon a amlinellir uchod, yn enwedig ynghylch maint dosbarthiadau, darpariaeth blynyddoedd cynnar, capasiti seilwaith, diogelwch trafniadaeth, tegwch mynediad, ac effeithiau parcio, nid ydym o'r farn y gellir cefnogi cau arfaethedig Campws Roseheyworth Road ar hyn o bryd.</p> <p>Mae'r materion a godwyd yn yr ymateb hwn yn gofyn am dystiolaeth bellach, eglurhad a lliniaru cyn i'r broses ymgynghori symud ymlaen neu unrhyw benderfyniad gael ei wneud.</p> <p>Cynghorydd Keith Chaplin/ Cynghorydd Ross Leadbeater</p>	
6	<p>Ymateb Estyn i'r cynnig i leihau'r capasiti yng Nghyfnod Cynradd Cymuned Dysgu Abertyleri Cyflwyniad</p> <p>Paratowyd yr adroddiad hwn gan Arolygwyr Addysg a Hyfforddiant Ei Mawrhydi yng Nghymru.</p> <p>O dan delerau Deddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013 a'r Cod cysylltiedig, mae'n ofynnol i gynigwyr anfon dogfennau ymgynghori at Estyn. Fodd bynnag, nid yw Estyn yn gorff sy'n ofynnol iddo weithredu yn unol â'r Cod ac nid yw'r Ddeddf yn gosod unrhyw ofynion statudol ar Estyn mewn perthynas â materion trefniadaeth ysgolion. Felly, fel corff sy'n cael ei ymgynghori, dim ond ar rinweddau cyffredinol cynigion trefniadaeth ysgolion y bydd Estyn yn rhoi eu barn.</p> <p>Mae Estyn wedi ystyried agweddau addysgol y cynnig ac wedi cynhyrchu'r ymateb canlynol i'r wybodaeth a ddarparwyd gan y cynigydd.</p> <p>Crynodeb/casgliad</p> <p>Mae'r cynnig i leihau capasiti corfforol Cymuned ddysgu Abertyleri drwy gau Campws Heol Roseheyworth a symud disgyblion i'r campysau sy'n weddill (Campws Six Bells a Champws Stryd Tyleri) yn debygol o o leiaf gynnal safon y ddarpariaeth addysg a'r canlyniadau i ddisgyblion yn yr ysgol.</p> <p>Disgrifiad a manteision</p> <p>Mae'r awdurdod lleol wedi darparu rhesymeg glir dros y cynnig ac wedi darparu disgrifiadau manwl o'u nodau a'u hamserlenni ar gyfer gweithdrefnau statudol.</p> <p>Mae'r cynnig yn amlinellu manteision ac anfanteision cysylltiedig yn glir. Mae'r awdurdod lleol wedi ystyried dewisiadau amgen addas ac wedi darparu rhesymau pam mae'r rhain wedi'u diystyru. Mae'n ymddangos bod y rhain yn rhesymol ac yn deg.</p>	Wedi'i gofnodi

Mae'r cynnig yn nodi ac yn ystyried risgiau cysylltiedig yn briodol. Mae'r awdurdod lleol wedi ystyried yr effaith y bydd newidiadau yn ei chael ar deithio dysgwyr ac wedi addo parhau i ddarparu cludiant am ddim i blant sy'n mynychu eu hysgol addas agosaf yn unol â'r trefniadau polisi presennol.

Mae'r ymgynghoriad yn amlinellu sut y bydd yr opsiwn a ffefrir yn lleihau nifer y lleoedd dros ben yn briodol. Mae'r ymgynghoriad wedi ystyried yn ddigonol effaith y cynigion ar ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg o fewn yr awdurdod lleol, gan nodi na fydd y cynnig yn cael effaith ar argaeledd lleoedd ysgol cyfrwng Cymraeg. Mae hyn yn ymddangos yn rhesymol.

Mae'r cynnig yn ystyried costau ariannol y cynnig yn briodol gan nodi bod Cymuned Ddysgu Abertyleri yn wynebu amcanestyniad diffyg sylweddol ar gyfer blwyddyn ariannol 2025/26. Mae'r cynnig yn ystyried os na chymerir camau, disgwylir i'r diffyg gynyddu'n sylweddol dros y pum mlynedd nesaf, gan roi'r ysgol mewn sefyllfa ariannol anghynaliadwy. O ystyried y ffigurau a ddarperir, ymddengys bod hyn yn ystyriaeth resymol.

Mae'r cynnig yn nodi y bydd angen cost amcangyfrifedig o £100,000 i gynyddu'r llety ar y ddau gampws sy'n weddill. Bydd hyn yn cael ei ariannu o gyllidebau cynnal a chadw presennol.

Mae'r awdurdod lleol wedi darparu Asesiad o'r Effaith ar y Gymraeg fel rhan o'r cynnig hwn.

Mae'r awdurdod lleol wedi darparu Asesiad Effaith Cymunedol fel rhan o'r cynnig hwn.

Agweddau addysgol y cynnig

Mae'n ymddangos bod yr awdurdod lleol wedi ystyried agweddau addysgol y cynnig yn briodol. Mae'r cynnig yn cynnwys sylwebaeth ddigonol ynghylch effaith ddisgwyliedig y cynnig ar ganlyniadau disgyblion, lles ac agweddau at ddysgu, addysgu a phrofiadau dysgu, gofal, cymorth ac arweiniad ac arweinyddiaeth a rheolaeth. Mae'r awdurdod lleol o'r farn y byddai lleihau'r ddarpariaeth o dri champws i ddau yn caniatáu i adnoddau gael eu defnyddio'n fwy effeithlon trwy gydweithredu proffesiynol a gweithio ymarferydd-i-ymarferydd. Mae hyn yn ymddangos yn rhesymol.

Mae'r cynnig yn cynnwys dolen i adroddiad arolygu diweddaraf Estyn ynghyd â thestun perthnasol o'r adroddiad. Yn dilyn arolygiad, rhoddodd Estyn Gymuned Ddysgu Abertyleri yn y categori dilynol statudol sy'n gofyn am fesurau arbennig. Ymddengys nad yw hyn wedi'i amlygu.

Mae'r cynnig o'r farn na fydd y cynnig yn effeithio'n negyddol ar ddarpariaeth ar gyfer disgyblion ADY. Mae hyn hefyd yn ymddangos i fod yn rhesymol.